

nium traditiones originaliter scrutantur, & vident: Idcirco Lectorem monendum, de hac materia omnino, atque originaliter prælegendos, Paulum de Montepico in l. Titia cum testamento, §. Titia cum nubere, ex n. 110.

3 cum multis sequentibus, de legatis 2. Borgninum Cavalcanum, plenè, intricatè tamen, loquentem, de usufructu mulieri relicto, ex n. 82. folio mibi, 246. usque ad n. 89. Guillielmum Benedictum in c. Raimuntius, de testamentis, verbo, cætera bona, n. 1. §. n. 8. §. 9. §. 19. §. 24. Jacobum Mandellum de Alba in conf. 619. lib. 4. Gapiicum de fione 183. In causa Magnifici. Laurentium de Pinu in conf. 40. à principio, lib. 1. Grassum receptarum sententiarum, §. legatum, q. 19. §. 26. Franciscum Mantica eleganter & distinctè de hac materia tractantem de conjecturis ultimarum voluntatum, lib. 9. tit. 6. per totum. Simonem de Prætis de interpretatione ultimarum voluntatum, lib. 4. solutione 5. dubitatione 10. n. 22. per totum, §. n. 33. cum sequentibus usque ad n. 44. folio 335. Jacobum Menochium legendum omnino de hac materia, lib. 4. præsumptione 138. §. 142. & in conf. 407. per totum, lib. 5. Joannem Vincentium Honded. in conf. 63. n. 50. §. vol. I. Hyppol. Riminal. in conf. 216. lib. 2. ubi latè agit, quæ veniant appellatione bonorum mobilium, & quando legantur vestes, jocalia, torques, annuli, monilia, & similia. Achillem Pedrocham in conf. 7. n. 99. §. sequentibus. Joannem Petrum Mollignati de appellativa utriusque juris extensione, n. 124. incipit: Bonorum suorum appellatio, fol. 23. usque ad n. 148. & extat consilium Sfortie Oddi 30. per totum lib. 1. quod singulare est, & nunnulla continet utilia in hac materia.

7 Secundò constituendum est, testatores diversis, & variis modis solitos esse usufructum suorum bonorum relinquere; idcirco verba eorum omnino consideranda, utpote cum ex illis deprehendi debeat, quid, quale, quantumve, an plus, vel minus relictum fuerit. Id quod non obscurè, apertè potius præsentiant Prætis, Mantica, Menochius, & alii ubi supra. Qui materiam hanc conjecturaliter esse rectè fatentur: qui etiam unanimiter & expresse probarunt, aut certè saltem supponunt, legatum hoc usufructus omnium bonorum validum esse; non solum cum extranei, sed etiam cum filii hæredes instituuntur. Ratio est, quoniam filii Legitimam liberam, & exemptam deducunt, nec pater per institutionem in nuda proprietate, eos sua Legitimâ defraudat, nec illius usufructu, ut notatur in Authent. novissima, & in corpore unde sumitur, C. de inofficioso testamento: unde ex usufructu etiam detrahere possunt suam Legitimam, ut in terminis adnotarunt Jason in d. authent. novissima, n. 44. Rodericus Juarez in l. quoniam in prioribus, in tertia ampliatione, C. de inofficioso testamento. Corneus in conf. 253. volumine primo. Decius in conf. 620. n. 8. Parisius in conf. 94. n. 37. vol. 2. & ex aliis multis in terminis nostris, sic observat novissimè Petrus Ricciardus ad rubricam, Institut. de usufructu, n. 90. fol. 38. §. ultra eum Grassus §. legatum, q. 28. & alio capite infra ad legum hujus Regni explicationem, & consuetudinis vulgarem interpretationem latius dicemus.

9 Tertio constituendum est, quarundam rerum disputationem consultò hoc capite prætermissem à nobis, quod de ipsis distinctè atque absolute ab aliis actum videamus, nec eorum resolutiones transcribere liceat; ea tamen explicabimus, quæ omitti non possint, aut majori distinctione, vel explicatione indigeant. Et in primis advertendum est: Quòd usufructu omnium bonorum, vel omnium rerum simpliciter relicto, & non adjecto mobilium vel immobilium, sed simpliciter tantum, ut dixi, bonorum omnium usufructu relicto: tunc veniunt in tali legato omnia bona mobilia, se moventia, immobilia, venalia, fructus quicunque, & proventus ex rebus provenientes, jura, actiones, & nomina debitorum ubique locorum existentia, pensiones domorum, annui redditus, & indistinctè usufructus, quibus

cunque ex bonis, & juribus testatoris relictus præsumitur, etiam si dictum esset: omnium bonorum meorum, vel suorum, aut nulla res est, quæ sub tali legato non cadat: ita post alios plures adnotarunt Corneus in conf. 187. columna ultima. volumine 2. Tiraquellus in l. se unquam, verbo, bona, n. 5. §. sequentibus, C. de revocandis donationibus. Guillielmus Benedictus in c. Raimuntius, de testamentis, verbo, cætera bona, ex n. 24. Parisius in conf. 96. ex n. 6. volumine 2. Cavalcan. de usufructu mulieri relicto, n. 84. fol. 254. Petrus Ricciardus ad rubricam, Institut. de usufructu, n. 94. fol. 40. ubi firmat, adeo veram esse hanc resolutionem, quòd nullum inveniat Authorem contrarium sententem. Et ultra eos, eandem tenent etiam Simon de Prætis de interpretatione ultimarum voluntatum, lib. 5. dubitatione 20, n. 22. fol. 334. ubi dicit, quòd venit pecunia inventa in hæreditate, & venit frumentum pro seminandis agris. Petrus Antonius Anguissol. in conf. 43. Joannes Petrus Mollignati de appellativa utriusque juris extensione, verbo, immobilium, fol. 73. §. 74. ex n. 575. usque ad n. 582. Mantica de conjecturis ultimarum voluntatum, lib. 9. tit. 6. n. 1. 2. §. 3. ubi plenè probat, usufructu omnium bonorum legato, earum etiam rerum, quæ usu consumuntur, usufructum legatum videri. Quod antea docuerant Alexander in conf. 120. Quia oportumè, n. 1. volum. 6. Craveta in conf. 300. n. 5. vers. Secundo dubitatur, lib. 2. & ex aliis tradit Cavalcanus de usufructu, n. 88. fol. 259. superiori etiam resolutionem agnoscunt verissimam, & indubitam Menochius lib. 4. præsumptione 142. n. 16. 17. §. 18. & in conf. 407. n. 13. §. 14. lib. 5. Michaël Grassus receptarum sententiarum, §. legatum, q. 19. n. 1. ubi etiam dicit, usufructum pecuniæ contineri in legato usufructus omnium bonorum, & Menochius refert Picum, & Pinellum idem tenentes consil. §. numero supra relatis. Ex his apparet M. Ciceronis sententiam hodie apud nos observari non posse, sive omnium bonorum usufructus relictus sit, sive mobilium omnium bonorum tantum: is enim lib. Topicorum, ad Trebatium Juriconsultum scripsit: Non debet, inquit, mulieri, cui vir bonorum suorum usufructum legavit, cellis vinariis & oleariis plenis relictis, putare ad se id pertinere: usus enim §. non abusus legatus est. Quæ sententia ut rectè adnotavit Alciatus lib. 7. Parergon, c. 2. potuit, tempestate Ciceronis, observari tanquam vera: Sed cum Senatusconsulto permissum deinde fuerit, ut earum quoque rerum, quæ usu consumuntur, legari usufructus possit, & cautione proprietario succurratur, l. 1. 2. §. per totum, ff. de usufructu earum rerum quæ usu consumuntur, §. constituitur, Institut. de usufructu: dubium non est, hodie nos alio jure uti, & propter verborum generalitatem, mentemque testatoris, vini & olei usufructum deberi, cum omnium bonorum usufructus relictus est: deinde & in bonis mobilibus usufructum constitui posse, atque earum rerum, quæ usu consumuntur, legari, ut cum Alciato probaverunt Mantica lib. 9. d. titul. 6. in principio. Menochius lib. 4. dicta præsumptione 142. n. 14.

Quarto constituendum est, dubium esse, quænam contineantur sub legato Usufructus omnium mobilium, vel bonorum mobilium omnium? Magis tamen communiter probari, quòd in eo legato contineantur omnia mobilia, & se moventia, quæ usu non consumuntur per triennium, ut sunt vestes, suppellectilia, animalia, & tandem ea, quæ ad motum mobile destinata sunt; fructus etiam nondum separati à solo contineantur, quamvis adhuc immobilium naturam retineant, cum sint pars soli; ea autem, quæ usu consumuntur, non veniunt, quia in eis propriè non cadit usufructus: Ita per textum in l. moventium, ff. de verborum significatione, & tradita per Corneum in conf. 187. columna 2. lib. 2. Tiraquellum de retractu Lignagier, §. 1. glossa 7. n. 81. §. sequentibus. Parisium in conf. 79. n. 41. volum. 2. Decium in conf. 381. n. 3. cum sequentibus. Beavenut, Plotum,

Plotum, Durandum, Franc. Marc. & Ruinum, constituit Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 82. fol. 246. §. sequentibus. & novissimè Petrus Ricciard. ad rubricam, Institutionum, de usufructu, n. 91. per totum, fol. 38. qui post Decium in conf. 653. n. 2. & Plotum in l. si quando, n. 16. C. unde vi, intelligit id procedere, quando simpliciter relictus est usufructus omnium bonorum mobilium, secus si institutione hæredis, aut in legatis fecisset testator mentionem de animalibus, aut rebus se moventibus, vel pensionibus, quia tunc ex conjecturata mente testatoris non venient animalia, & pensiones appellatione dictorum bonorum mobilium, ut ibi latius probat, & agnoscit Simon de Prætis de interpretatione ultimarum voluntatum, lib. 4. dubitatione 10. n. 36. fol. 335. ubi advertit, Decii & Ploti sententiam supra relata, fortè veriorè esse, contra Ruinum, & alios ibidem relatos. Deinde quaerit, quod si in legato universali mobilium sint enunciata certæ species mobilium an per talem specialem expressionem in cæteris non expressis, intelligatur restrictum universale legatum? & refert Hyppolitem Riminaldum disputantem, & concludentem quòd non; in conf. 216. n. 18. §. sequentibus: Demum probat Beroi sententiam in conf. 3. n. 7. §. sequentibus, Bonorum mobilium appellatione venire redditus temporales, puta quatuor, vel quinque annorum, & non perpetuos; quæ tamen sententia fortassis hodie dubia esset, attento communi usu loquendi, juxta quem, appellatione mobilium, de pecuniis, sive de redditibus jam decursis, qui in effectu in pecunia consistunt, aut solvi debent, non præsumi sensisse testatorem cum Pinello, & Sfortia Oddi statim probabimus, ut inde advertamus etiam ad ea, quæ cum aliis ibi relatis probavit Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, dicto n. 82. circa finem, versiculo, Et etiam veniunt in legato, fol. 251. venire scilicet in legato usufructus bonorum mobilium pensiones, & annuos redditus regulariter. Quod, ut vides, non ita generaliter acceperunt Prætis, & Berois, sed ad redditus temporales quatuor vel quinque annorum restrinxerunt: id enim nec attento communi usu loquendi omnino certum est. Quòd si usufructus bonorum mobilium ad usum domus legatus fuerit; quæ contineatur sub eo legato, explicat Ruinus in conf. 160. n. 3. §. sequentibus, vol. 3. Item an in legato usufructus bonorum mobilium, contineatur frumentum in foveis ipsius testatoris, in domoque ejusdem, vel alio loco reperitur, tractat Menochius in conf. 407. n. 28. lib. 5. Sfortia Oddi in conf. 30. n. 1. §. 6. §. n. 51. vol. 1. & an vinum, sive oleum jam conditum legato præsumatur, mobilium omnium usufructu relicto. Denique, an fructus armenti vaccarum in possessionibus testatoris existentium veniant, tractat plenè idem Sfortia dicto conf. 30. n. 36. §. sequentibus, & vide Cavalcanum, & Ricciardum ubi supra n. 12. quatenus indistinctè tradunt, in hoc legato non venire ea, quæ usu consumuntur, quia in eis propriè non cadit usufructus. Præterea legato usufructus de omnibus suppellectilibus & mafariis, vel de omnibus, quæ reperiuntur in camera testatoris, vel de omnibus donariis, quæ contineat? vide Decium in conf. 472. n. 4. §. 6. §. in conf. 653. in principio. Parisium in conf. 67. n. 12. §. in conf. 79. n. 41. §. 45. libro secundo. Plotum de in litem jurando, §. 1. ex n. 16. Simonem de Prætis dicta dubitatione 10. n. 36. §. tribus segg. §. n. 42. fol. 335. & ibidem n. 14. Sfortiam dicto conf. 30. n. 19. & Junge Menochium lib. 4. præsumptione 160. per totam. ubi latè agit, quæ suppellectile legata, ex præsumpta testatoris voluntate debeantur: demum sub legato usufructus omnium mobilium, an veniat usufructus auri, argenti, gemmarum quoque, & rerum pretiosarum, ultra relatos supra, tradunt Joannes Cephalus in conf. 637. n. 46. lib. 5. Menochius dicto conf. 407. n. 7. lib. 5. ubi etiam, an auri, & argenti appellatione veniat pecunia? de quo etiam vide Simonem de Prætis ubi supra, n. 41. Sfortiam.

tiam Oddi dicto conf. 30. n. 20. Pinellum 2. part. l. 1. C. de bonis maternis, n. 50.

Tandem & ultimo, utrum sub legato usufructus omnium mobilium, usufructus quoque pecuniæ in arca, vel alibi in domo repetere contineatur? dubitant Doctores in hac materia: & revera duæ sunt, contrariæque Scribentium sententiæ, ut constat ex his, quæ scripserunt Parisius in conf. 67. & in conf. 79. vol. 2. Berois in conf. 44. ex n. 5. & in conf. 43. col. 1. lib. 2. Crotus in conf. 125. ex n. 9. Cavalcanus de usufructu mulieri relicto, n. 82. vers. veniunt etiam pecunia, fol. 250. Simon de Prætis lib. 4. dubitatione 20. n. 41. per totum fol. 335. latè atque eruditè Pinellus 2. part. l. 1. C. de bonis maternis, ex n. 44. usque ad n. 51. Grassus recept. sententiarum, §. legatum, q. 19. n. 7. 8. §. 9. Mantica de conjecturis ultim. volunt. lib. 9. tit. 6. n. 14. fol. 400. Menochius in conf. 407. per totum, lib. 5. Sfortia Oddi dicto conf. 30. ferè per totum, maximè ex n. 8. usque ad n. 36. Andreas Gaill. practicum observatorium lib. 2. observatione 11. per totam. Ex his non relatis, Petrus Ricciardus ad rubricam, Institut. de usufructu, n. 91. ante finem, fol. 39. Ex quibus apparet, magis communiter probari, pecuniam mobilem esse, & sub relicto usufructus mobilium contineri, ut Pinellus, Cavalcanus, & Menochius affirmant, alios verò contra & constanter defendere, ut constat ex eodem Mantica, & Sfortia ubi supra. Ego verò hujus rei majorem disputationem, ideò necessariam non esse, mihi certus sum, quòd de hac re, pecunia scilicet, an & quando legato rerum mobilium, vel eorum usufructu comprehensa præsumatur, latissimè, atque eruditè scripserit, & novem casus distinctè Menochius lib. 4. præsumpt. 138. per totam, ad quem omnino confugiendum est. Videntur etiam Hyppol. Riminald. in conf. 216. n. 84. lib. 2. Deinde quoniam hodie mobilium appellatione, verus existimem, pecunias non venire, sed suppellectilia, ornamenta, & alia, de quibus supra, ex communi usu loquendi, qui debet in testamentis, rigidè verborum significationi præferri. Id quod cum Joanne Andrea, Olodrado, Decio, Natta, Ploto, & aliis, optimè fundant, & constanter defendunt Arias Pinellus dict. 2. part. l. 1. C. de bonis maternis, n. 50. Sfortia dict. conf. 30. ex n. 19. usque ad n. 25. His (& ultra omnes in hac materia Scribentes) addebam ita tenendum esse, ex rationibus prædictorum: nec satisfacere responsones nonnullas Menochii dict. conf. 407. n. 22. §. segg. ubi adstrictus superiori fundamento, communem, inquam, usum loquendi, observandum magis esse, quàm sermonis proprietatem; at secundum communem usum loquendi, pecuniam non contineri, quatuor modis responderet, sed re vera non satisfacit: facile enim & in universum probari possent ea, quæ, ut communis usus loquendi probatus dicatur, necessaria sunt, ut de se patet apertè, nec huic communis usus loquendi alicujus loci dumtaxat est, sed totius ferè orbis terrarum, ut etiam constat evidenter. Idcirco, si casus occurreret, sic securè atque indistinctè observarem, nec aliorum sententias aut distinctiones admitterem.

Quinto constituendum est, quòd usufructu omnium bonorum mobilium & immobilium relicto, veniunt non solum ea, quæ præcedenti observatione, ex n. 12. dicta sunt, sed etiam omnia bona stabilia, & immobilia, ut prædia, & domo, apothecæ, annui redditus super bonis immobilibus, & pensiones annuæ, dummodo perpetuæ sint, & ut generaliter dixerim, usufructus quibuscunque ex bonis testatoris relictus præsumitur, ut dicit Menochius loco statim referendo: jura autem, & actiones non venient, etiam quòd adesse locutio generalis, aut universalis omnium aut quorumcumque bonorum, nec etiam venient nomina debitorum, cum sint tertia species, nisi aliter constaret de mente testatoris, voluisse comprehendere etiam jura, actiones, nomina debitorum, & alia; an si exciperet aliqua ex nominibus aut actionibus debitorum: tunc enim, ne exceptio